4 kr.

Izdanje za soboto 2. februvarija 1895.

15. številka. (v Trstu, v soboto zjutraj dne 2 februvarja 1895.) Tečaj XX.

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obujno izdanje stane:
za jeden mesec . f. —.90, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesce . . „ 2.60 „ „ „ 4.—
za pol leta . . „ 5.— „ „ „ 8.—
za vse leto . . „ 10.— „ „ „ 16.—
Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvč., izven Trsta po 3 nvč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrste. Poslana, osmrtnice in javnezahvale, domači oglasi itd. se računajo po „ogodbi“.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo ulica Molino piccolo hšt. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so proste poštnine.

„V edinosti je moč!“.

Več očij več vidi

Malokateri dogodek v življenje spoznati je na prvi pogled kot tak, kakor se je porodil na podlagi dotičnih vzrokov. Često služijo argumenti nagibanju na jedno ali drugo stran in napačna izvajanja so navadno sad takim argumentom.

Navadno, pravimo, kajti le redkokedaj je človek takó bistroviden, da bi spoznal zaresne povode temu ali onemu dejanju svojega sozemljana, zlasti tedaj, kadar se istemu vidi potreba, da skriva svoja dejanja pod krinko zvijače in pozitivne navideznosti. V političkem življenju se pa taki slučaji prav pogostoma dogajajo — in dogajajo se navadno na strani krivice. Kajti kdor hoče s krivico prodirati, zatajevati, zatajevati in skrivati mora svoj namen, ter pomagati si z olepšavanjem svoje namere, ker bi sicer neprijetno iznenadjal svet. Uprav radi tega nahajamo na strani naših protivnikov tolikanj olepševalnih oblik za njihov boj proti nam, toliko izštudirano zvijačnih načinov, da bi oprali pred svetom svoje sovražno in zlobno počenjanje, da se ni čuditi, da jim tu in tam veruje mnogokateri lahkovernež in se postavlja za trenotek na njihovo stališče.

Po tem, menimo, zadostnem uvodu smemo preiti torej k onim pravim vzrokom protislovanskih demonstracij, ki so vzbudili velik šum v javnosti, skoro bi rekli, vse evropske politike. Teh vzrokov pa ni takô lahko najti, vsaj onemu ne, kdor se ne potrudi, da bi posegel na skrajno dno sedanjih socijalno-političkih razmer v evropski družbi. Toda, kdor natanjčno motri težnje in cilje neke vrste ljudij, ki že dobro polstoletje vznemirjajo vso Evropo, — dá: skoro ves obljudeni svet; kdor opazuje, kakošnih sredstev in načinov se ta vrsta ljudij poslužuje v dosego svojih ciljev in v izvedenje svojih, vsej človeški družbi škodljivih načrtov: on mora zaslediti konečno tudi pravcati motiv demonstracijam v — Piranu.

Znano nam je, da ta obče škodljiva klika srdito grize svoje ustnice, ako kdo razkrije do nagote njih skrajno neplemenito počenjanje, ali to nas prav čisto nič ne zadržuje, da ne bi stopili z resnico na dan in da ne bi povedali nezavednemu svetu, za katerem grmom tiči zajec. Saj se nam je ona klika — vedoma ali nevedoma — sama predala v roke in se razodela; bahato kriči sedaj v svet, kar je skrbno prikrivala popred v svoji zlobi in sebičnosti.

Pred nekoliko dnevi čitati je bilo v podlistku nekega židovskega lista dunajskega peresni izrodek znanega žida Emanuela Singerja.

V le-tem podlistku pripoveduje žid Singer na dolgo in široko, do káke slave je dospel hkratu dosedaj skoro neznani Piran. Tujec, ki je obiskal Trst, a pustil v nemar — Piran, da je indolenten in politiški nezaveden človek. Kajti Piran, ki je v poslednjem času pokazal svoje „politično junaštvo“ med prvimi od prvih — — — Piran je tudi v prirodoslovnem oziru vreden, da ga postavijo na p r v o mesto.

In tu nam v dolgih frazah in tiradah — prav po židovske inpertinentno — slika krasoto mesta, ki je v nekem delu celó podobno — Benetkam; omenja slikarja Tintoreta, čigar slika se nahaja v občinski hiši; spominja se nadalje „plemenitega“ meščana piranskega, ki je v svoji laški prosvetlenosti delal križe pred Slovani k o t p r e d p r i k a z n i j o p e k l a, ter dostavlja, da najstareji ljudje v Piranu ne pomnijo takih demonstracij. Ne zabi omenjati „izvrstnih“ boriteljev proti „nesreči“, ki se jej pravi Slovan: „državnika“ Rizzia, „ž a r e č e g a“ poslanca Bartolija in nad vse „izbornega“ podestà Fragiacoma itd. K sklepu se omenjeni „meščan“ prekriža še jedenkrat dostavivši: „Mi simpatizujemo tudi z Nemci v celjskem vprašanju. Vaša stranka se more boriti z istimi političkimi s o v r a g i — mi s Hrvati, vi s Slovenci!“

Konečno zviti žid ne pozabi opozoriti uprav ciceronsko marljivostjo na različne ugodnosti in prednosti mesta piranskega in okolice. Opominja na piranskega Bädekerja, dra. Ugolina Contento, katerega se bode poslužovati poslej pri posetih Pirana. Iz istega Bädekerja je posneti vse znamenitosti mesta piranskega, broječega 10.000 duš i t a l i j a n s k e národnosti. In tu marljivi žid se svojo špekulativno dalekovidnostjo slika v najživejših bojah vse to in ono, kar bi moglo napotiti tujca v priporočano istrsko zavetje, a modro opušča vse to in ono, kar bi utegnilo istega odtegniti — — — — namreč, da si tujec v tem zavetji mnogokrat ni v svesti svojega življenja. Z jedno besedo: Piran je zaslovel kot „pribežališče“ bolnim in bogatim in karijera tega mesta je dovršena. —

A za tako karijero treba nečesa, s čemer se more opozoriti svet na tak „Eldorado“. Mar niso prišle kakor nalašč v ta namen demonstracije v Piranu? Te demonstrac je so bile pravi boben glumaškega vabnika, stoječega in ropotojočega in kričečega pred glumaško lôpo, da privabi kolikor se dá lehkovernih obiskovalcev, kateri se pa slednjič morajo uveriti, da je za hrbtom vabitelja z bobnom vse vendar-le — humbug.

Demonstracije torej za r e k l a m o! Čuditi se temu pač ni, saj živimo v grdih, grdih časih. Skoro bi se morali sramovati, da smo se dali le za hip vznemirjati po prizadevanju zaničevanja redne klike; v resnici pa nas navdaja le stud do take „družbe“, kateri je vse na svetu komedija in koristolovstvo.

In baš 'ta klika je kriva na vseh teh homatijah, ta klika se svojimi zlobnimi in strup žaljenja izražujočimi pojavi dela razpor med narodnostmi zgolj v lastno zabavo in pa v prilog s v o j i m i z m o z g o v a l n i m n a m e r a m. A predrzni krohot po nje časopisju je le primeren finale vsem tem komedijam.

Da pa je tej kliki — konečno in mimogredé bodi rečeno — italijanščina bolj simpatična nego pa slovanščina, to se umeje samo ob sebi, kakor je tudi znana domišljavost te klike, zahtevajoče, da mora biti simpatično vsemu svetu, kar je simpatično njej sami. Proti temu dejstvu ne pomaga več noben ugovor, saj smo jo zavozili že leta 1848. tej kliki na korist in sebi v neizmerno škodo.

Tako sodimo jaz — i n v e č o č i j v e č v i d i!

Toda mi Slovani si moramo to zapomniti, da se bodemo v bodoče znali vesti, kadar se bodo naročale protislovenske demonstracije v — reklamo špekulativnim kričačem.

Več očij več vidi! **F.**

Tržaški „konservativci“ in dogodki v Istri.

V Trstu imamo baje veliko število takozvanih „patrijotov-konservativcev“, toda tega števila ne pozna nikdo niti približno. Skromnost je lepa čednost, si mislijo menda naši „patrijotični“ „konservativci“ — — — in res so skromni do ekscesa: v najskrivnejše gube svojega srca so povili to svoje plamteče patrijotiško čuvstvovanje, da bi je le nikdo ne zasledil — v javnem življenju. Pomislite vendar! Bog ve, do kakega proslavljenja bi prišlo potem in to ne ugaja skromnim ljudem. — — Skromni so naši „patrijotiški“ „konservativci“ in ne blesté radi pred svetom se svojimi čednostmi.

Patrijotizem naših „patrijotiških“ „konservativcev“ — teh proslavljenih stebrov avstrijskemu čutstvovanju na bregovih Adrije — je vzvišen nad pozemske homatije in se neče onesnažiti po dotiki s posvetnim hrupom — — — cvete ti liki dišeča vijolica na samotnem parobku.

Patrijotizem naših „konservativcev“ ne pozna slavohlepja in zato mu ni do tega, da bi kakor si bodi vplival na naše javno življenje. O ta skromnost! Noče se postaviti na široki trg javnega življenja — — —

Tu imate rešitev težke zagonetke: zakaj poznani „konservativni patrijotje“ dosledno glasujejo z ljudmi, o katerih ni uverjen svet, da bi bili — avstrijskega mišljenja; zakaj naši „zmerni“ konservativci dosledno glasujejo z najbolj rudečimi radikalci, ko gre za to, da se pokaže sovraštvo do drugorodnih rojakov — Slovencev; zakaj je v našem javnem življenju l e t e ž k o n a j t i m e j o med k o n s e r v a t i v n i m i, p a t r i j o t i č n i m i, z m e r n i m i i n a v s t r i j s k i m i n a z o r i i n p a m e d l i b e r a l n i m i, n e a v s t r i j s k i m i i n n e z m e r n i m i n a z o r i!!!

Kaj čete: naši „patrijotični konservativci“ so skromni, in dopuščajo od srca radi, naj gospodujejo brezpogojno oni, k i n i s o s k r o m n i, ali bolje rečeno: oni, k i s o v s a j t o l i k o p o š t e n i i n l o j a l n i, da ne skrivajo svojih misli in svojih čutstev v najskrivnejše gube svojega srca, ampak ki imajo tudi na jeziku, kar jim tli in plamti v srcu.

In mi ne tajimo, da so naše simpatije — ako je tu sploh mogoče govoriti o simpatijah — na strani — neskromnih.

Naši „konservativci“ imajo baje tudi svoje glasilo — „Mattino“ mu pravijo. Kakoršna stranka, tako nje glasilo — ne: glasilo nam je še nesimpatičnejši nego stranka sama. Vsakako sta pa vredna drug drugega, stranka in glasilo.

Tudi „Il Mattino“ je svoj avstrijski patrijotizem hermetično zaprl ne vemo v kateri kot, da se res moramo bati, da se je revše — zadušilo. Mi vsaj ne moremo opaziti nikjer — in naj napenjamo svoje oči in svoj spomin, kakor hočemo — znamenja o življenju tega patrijotizma.

Le tako je moglo nastati toli kričeče protislovje med dunajskimi p r i p o z n a n i m i glasili avstrijske vlade in pa med n e p r i p o z n a n i m liberalno-konservativno-patrijotičnem „Mattinom“; le tako je moglo priti, da je „Mattinu“ črno, kar je dunajskemu „Fremdenblattu“ belo in da je „Mattinu“ jasno kot zlato solnce, kar je „Fremdenblattu“ — blatno.

„Fremdenblatt“ pravi, da se je italijanska večina deželnega zbora istrskega pregrešila proti avstrijski ustavi in proti konstitucijonalnemu načelu — „Mattino“ pa trdi, da so vsi Italijani istrski konstitucijonalni; „Fremdenblatt“ piše, da je deželnozborska večina v Poreču nasilno postopala nasproti manjšini, da se je drzno odtegnila dolžnemu spoštovanju do drugorodnih manjšin, in da je s tem r u š i l a t e m e l j n o n a č e l o a v s t r i j s k e g a č u t s t v o v a n j a, da t o r e j n e č u t i i n n e m i s l i a v s t r i j k i — „Il Matino“ zatrja nasprotno: da so vsi Italijani, torej tudi tisti, ki so kričali vladnemu zastopniku: Fuori! Basta! in Pereat!! —

PODLISTEK. 2

Sanje.

Z radovednostjo in hkratu z grozo sem gledala na te spremenjene človeške obraze, ni mi šlo v glavo, da bi bili to kdaj ljudje, in dvomila sem, da bi jih mogel povrniti k življenju, naj želi to kdor hoče. On pa, kateri me je nekdaj ljubil in kateri je oživljal v mojem srci, on mi je ostal tak, kakoršnega sem poznala — njega se v moji domišljiji, v mojem srci ni dotaknilo trohnenje... Gledala sem v tuje spremenjene obraze, pregledovala to človeško okostje, stresala se pred nasmehom zgubančenih čeljustij, v katerem je bilo nekaj zloradostnega, in ne da bi se ustavila, hrepenela k njemu s popolno nado, da ga zagledam takega, kakoršnega sem zgubila. Drugi so se mogli spremeniti, toda on ne, on, kateri ni umrl v mojem srci.

Ustavila sem se . . . To je bilo solz, objemov, besed: „O, sreča! O, blagor! Zopet s teboj! Ti si znova moj!

Obrnivši se, sem videla: še lepa, a ne več mlada ženska je klečala in poljubovala izpito, voščeno lice mladeniča, kateri se je leno vzdigoval iz groba in razprostiral proti njej roke.

— Ko sem umiral, sem vedel, da me ti ne pozabiš nikdar. To so bile samo sanje, a strašne sanje, čuteče možnost večne ločitve . . . A vse je pozabljeno sedaj . . . Zopet sem s teboj, o, da bi bil na veke! . . Ti si se spremenila, ti si trpela, a nič ti ni moglo odvzeti one moči ljubezni, — vendar življenje je lepo, verjemi mi, strašna je samo smrt . . .

— Strašna! ponovila sem jaz sama pri sebi in sladko naočjo vstajajoče ljubezni hitela dalje.

Evo njega . . . pogledala sem mu naravnost v obličje. Čudna mračnost je obdajala njegovo bledo, marmorno čelo. Vse poteze so se obostrile, suhe roke so mirovale križem na prsih. Mraz me je pretresel. Stegnila sem roko in odkrila rakev. — Preselila sem se v mislih dvajset let nazaj, kakoršno me je on ljubil: O, bila sem prepričana, da najdem njega! Vsa sedanjost je izginila, pred tem zopet nedvižnim truplom je ustalo to, kar ne trohni, to, kar je večno — ustala je ljubezen! Moje izmučeno, staro, nikomur potrebno srce je oživelo in polno življenja začelo biti . . .

Strastno sem se nagnila z ustnicami k njegovemu hladnemu čelu, prosila ga, da naj me usliši, usliši moje pozno kesanje, izrazi vsaj jedno besedico ljubezni, da naj mi verjame, da brez njega nisem našla sreče v življenji, da sem sama tudi sedaj, in premišljujó življenje, sem ga začela ceniti, ga strastno ljubim, sem brez njega mrtva.

In glej, zaslišala sem, kakor da se je vzdih iztrgal iz njegovih prsij — mrtvaška bledost je že začela zginjati z njegovega lica, roke se se začele počasi premikati, na ustih se je prikazal smeljaj, smehljaj neskončne sreče, oči so se zlehka odprle in začutila sem na sebi pogled njegovih milih očij, oni pogled, pred katerim sem ostrmela nekdaj in sedaj . .

Toda zakaj mi je uprav ta trenutek prišlo na misel, kako sem pred dvajsetimi leti, ljubeča drugega, kateremu sem bila le igrača, zabava, pred istim pogledom molčala, ko me je prašal, ali ga ljubim . . .

In nakrát me je zagnalo v mojih spominih daleč v stran, kakor vihra so mi zakrožile v glavi besede, fraze, poteze obličja onega drugega, kateri je sedaj in nekdaj jemal mi jedinega človeka, kateri me je v resnici ljubil, kateri me je mogel osrečiti . . .

In kakor tačas, tako sem se sedaj stresla s svojim priznanjem. Za trenotek v srci vzkipela nada sreče — se je zopet ohladila, zamrla. Nagnila sem se k njemu bliže . . .

— Reši me njega, reši, sem trdila, — saj ga ne ljubim . . . . sem ponavljala v grozi.

V tem trenutku sem zaslišala kaka dva koraka od sebe tiho plakanje. — Mati, ble-

zmerni! „Fremdenblatt“ izraža v imenu vladnih krogov nadejo, da se tudi italijanski volilci streznijo pri prihodnjih volitvah — „Mattino“ se grozi nasprotno: da vlada ne dobi niti jednega zaveznika; „Fremdenblatt“ naglaša, da tudi primorski Slovani so deležni cesarske zaščite in političkih in narodnih pravic, zajamčenih v ustavnih zakonih — „Mattino“ očita osrednji vladi, da se je pregrešila proti interesom države, ker je hotela parlamentarnim pravicam Slovanov pripomoči do zmage; iz kratka: „konservativno“ in „patrijotično“ glasilo izvestnih in predobro poznanih krogov tržaških napovedalo je boj na vsej črti avstrijskemu patrijotizmu, kakor ga je naslikal večkrat imenovani dunajski list.

Toda pustimo prispodabljanje in spustimo se rajše nekoliko in medias res tržaško-konservativnih izvajanj.

„Il Mattino“ je iztaknil nekako analogijo med razpuščenjem mestnega zastopa tržaškega — dogodivšim se pred dvemi leti, in pa razpuščenjem deželnega zbora istrskega, ter zaključuje, da sta bila jeden in drugi korak vlade nepotrebna, neumestna, nerazumljiva in brez vsakega praktičnega smotra. In potem se roga vladi — on, „zmerni“, „patrijotični“ in „konservativni“ „Mattino“, — kako je tedaj javno menenje pobralo zalučano mu rokovico ter si priborilo slavno in sijajno zmago — nad vlado. Če torej vlada ni dosegla ničesar tedaj, ko je vendar imela zaveznikov -- in med temi je bil menda tudi slavni „Mattino“ sam—, kaj hoče doseči, modruje „Il Mattino“, v Istri, kjer so vsi iz jednega lesu?!!

Pripoznati moramo, da je vlado pred dvemi leti res zadel hud poraz, a na tem nikakor ni bila kriva „neumestnost“ razpuščenja mestnega zastopa, ampak ta poraz imajo na svoji vesti le nje tedanji „konservativni“ zavezniki z dragim „Mattinom“ vred, oni zavezniki, ki so na uprav žaljiv način odganjali od sebe resnično lojalni življ slovanski, ker jim nikdar ni bilo zaresno do tega, da prideta v Trstu do resnične zmage državni ugled in avstrijsko čutstvovanje. A takega poraza se vladi ni bati v Istri, ako bode-le hotela crpiti nauk iz tedanjih skušenj, ako se ne bode opirala na zaveznike „Mattinove“ vrste, kateri označujejo kot zmerne in konstitucijonalne one ljudi, ki uprav besné v svojem narodnem fanatizmu, ki teptajo z nogami pravice svojih sodeželanov, ki nočejo niti slišati zastopnika vlade, ampak žalijo ugled in po takem tudi korist države s tem, da žalijo istega zastopnika nesramnimi vskliki in ga slednjič celó pode iz dvorane. Seveda: ako se bode hotela vlada opirati na prijatelje takih ljudi, potem jej je poraz gotov tudi v Istri. Ali vlada naj ne pozabi, da imamo v Istri večino, katera noče kratiti drugim pravice do obstanka, katera vsikdar spoštuje „dušo avstrijske politike“: strpljivost, in ki ne ruši „temeljnega načela avstrijskega čutstvovanja“: spoštovanja do pravic mánjšine; katera le brani svoje in nikdar ne žali zastopnikov vlade in ugleda države; katera ne gre za tem, da bi odvzela drugim politiška prava, ampak se bori le za svoje pravo — večino torej, katera je, na kratko bodi povedano: nepremično zvesta onim načelom, o katerih je rekel poluslužbeni list „Fremdenblatt“, da sloni n'a njih moč države. Ta večina ne sovraži — kakor jej očita „Il Mattino“ v svoji poznani „skromnosti“ — ni ministrov, ni državnih funkcijonarjev, ampak sovraži le tiste drzne lažnike, ki označujejo kot zmerne take ljudi, kateri pode vladnega zastopnika iz dvorane in ki se bore z vso srditostjo proti avstrijskim temeljnim zakonom: ta večina sovraži in bode sovražila vsikdar oni „konservatizem“ in „patrijotizem“, kateremu glavni zagovornik je — „Il Mattino“.

Ne, v taboru takih konservativcev, ki se na strani izgrednikov bore proti avtoriteti države, ni prostora državni koristi. Zato pa sta državna korist in pa neke vrste tržaški konservatizem nezdružljiva pojma.

V jednem se vendar slažemo z „Mattinom“, v tem namreč, da stoji sedaj vlada pred alternativo: ali dopusti, da se vsi dosedanji italijanski poslanci povrnejo v deželni zbor, kar bi značilo hud udarec ugledu vlade in namestništva; ali pa se mora zvezati se — Slovani!

Kriva pa je trditev, da v obeh slučajih more vlada vse zgubiti in ničesar pridobiti; ampak res je le, da v prvem slučaju mora vse zgubiti, v drugem pa bi velikansko pridobila, ker bi dobila na svojo stran — večino prék in prék lojalnega prebivalstva.

Trditev „Mattinova“, da so bile te pokrajine do pred štirimi meseci „uzorno mirne“, je resnična istotako, kakor ona o zmernosti vseh Italijanov. Odgovarjati nam ne treba na isto, ker nam zgodovina volilnih borb in kupi kazensko-sodnih zapisnikov pravijo, da je ta vest drzna in neopravičena,

Istotako nočemo reagirati na grožnjo z opozicijo italijanskih poslancev na Dunaju, ker je tako neznansko — smešna! Ničla naj bi delala opozicijo enojki, ko vendar dobi ničla nekaj veljave še le potem, ako se postavi pred-njo enojka!?

Zaključivši moramo le še konstatirati dejstvo, da se je tržaški „konservatizem“ tudi v tem slučaju, ko so zdivjani življi potisnili vlado v borbo za avtoriteto države in svoj ugled, postavil na stran razgrajalcev in proti koristim države

Dobro bi bilo, da si na Dunaju zabeležijo to dejstvo!!

Političke vesti.

Deželni zbori. Že v večernem izdanju od minolega četrtka smo namignili, da se tudi v deželnem zboru goriškem pripravlja kriza. Neznosno postopanje italijanske večine je slednjič tudi nad vso mero potrpežljive slovenske goriške poslance primorala do sklepa, da se ne bodo odslej udeleževali razprav, ako Italijani ne premene svojega odurnega postopanja, oziroma, ako pogajanja, zapričeta med slovenskim in italijanskim klubom, ne dovedejo do povoljnega vspeha. Tako je prav: za Trstom Poreč, za Porečem Gorica. Kjer je jednako trpljenje, tam vladaj harmonija v postopanju. Ta ukrep goriških poslancev ne more ostati brez utisa na vzgoraj, ako se zastopniki večjega in imovitejšega dela dežele odpovedo sodelovanju, ne iz srdoritosti, ampak pokoré se železnemu moraš. Italijani so uveli skrajni pritisek na vsej črti, mi pa moramo skrbeti za jednakomeren odpor na vsej črti.

Imuniteta in naši laški nasprotniki. Vsa veljava ustavnega in parlamentarnega življenja sloni na načelu imunitete (nedotakljivosti) poslanca in njegovih govorov. To načelo je neizogibni pogoj svobodnemu izvrševanju mandata. Kako naj bi izvrševal poslanec svoj mandat, ako bi ga radi vsake v zbornici izgovorjene besede moglo zagrabiti ali državno pravdništvo, ali pa kak zasebnik?! Kako naj bi potem poslanec kritikoval eventuvalno krivične naredbe vladnih organov? Kdo bi se hotel izpostavljati taki nevarnosti, kdo bi hotel sploh sprejeti poslansko breme? Vse delovanje poslančevo bi postalo iluzorično, kajti: ali bi moral igrati ulogo vedno ponižnega mameluka, ali bi pa stal neprenehoma z jedno nogo v luknji! Brez načela imunitete zrušila bi se vsa veljava parlamentarizma v prazen nič.

Komur je torej res do tega, da pride parlamentarizem naš do prave veljave, braniti mora torej pravico imunitete proti vsakemu napadu, prišel isti od katere strani koli. Pokoreči se takim nazorom nimamo in ne moremo imeti nič proti temu, ako se ital. gospôda jeze, da je bila poreška „L'Istria“ zaplenjena baje radi svojega deželnozborskega poročila.

Očitati pa moramo gospôdi nekaj drugega: da na mnečoni sami kršijo načelo imunitete, kadar bi isto služilo v prilog Slovanom. Ali ni to najočitneje kršenje te pravice, ako se govori slovenskih poslancev ne zabeležujejo in da se pozneje niti dognati ne more, kaj je govoril in kaj ni govoril dotični poslanec, kateri nedostatek je za istega vir neprestani nevarnosti?! Mar niso gospôda sama dali po zasebniku tožiti poslanca Mandiča radi govora, kojega je isti izustil v deželnem zboru? Mar ni deželni glavar istrski podal službeno izjavo, da mu ni ničesar znano o Mandičevem govoru? Pravica imunitete je torej po postopanju gospôde same dobila veliko luknjo, seveda na slovenski strani. Imuniteta je sicer jako lepa stvar naši italijanski gospôdi, ako Slovani iste — niso deležni. Toda potrpe naj: danes meni, jutri tebi! Ne, do maščevanja ne pride niti nad grobokopi imunitete, ker so Slovani presvobodoljubni.

Madjarska lojalnost. Madjarska vlada hoče baje nakupiti spise pokojnega Košuta za 100.000 gld. Ker pa sme vlada investovati le do 20000 gld. brez dovoljenja cesarjevega, je pa ukrenila, da vsako leto postavi to svoto v proračun. Na ta način bi bila paralizovana pravica krone. To je prav madjarska lojalnost.

Različne vesti.

Našim čitateljem. Zaradi današnjega praznika odpade danes večerno izdanje našega lista. Da naše čč. čitatelje odškodujemo v nekoliko, priredili smo predležečo številko v dvostroki obliki. — Prihodnja številka izide v torek, dne 4. t. m. ob navadni uri.

Njegova prevzvišenost biskup Strossmayer dovrši dne 4. februvarja 80 leto svojega življenja. V tem svečanem trenotku hvaliti moramo Boga na veliki milosti, da nam je do te visoki dobe človeške starosti ohranil zdravega in čilega tega prvega dobrotnika naroda hrvatskega in vsega Jugoslovanstva.

Mestni svet tržaški. Minoli četrtek bila je letošnja II. javna seja, katere se je udeležilo le 30 svetovalcev. (Okoličanski svetovalci se te seje niso udeležili). Predsedoval je župan Pitteri. Po odobrenju zapisnika I. seje dal je župan prečitati pismo municipija v Tridentu, v kojem se isti zahvaljuje tržaškemu municipiju na izkazani časti pokojnemu županu Oss-Mazzurani. Zbor vzel je to izjavo hvaležno na znanje. — Zatem prečitali so jako zanimiv spis. 17 duhovnikov „italijanske“ narodnosti namreč slovesno protestuje proti podtikanju, katero je bil svetovalec dr. Spadoni izustil v I. letošnji seji in s katerim podtikanjem je isti Spadoni dolžil vse one duhovnike, ki so podpisali adreso svojemu predpostavljenemu škofu, izdajstva na narodni stvari. Omenjeni duhovniki izjavljajo v svojem protestu, da so podpisali adreso udanosti zato, ker jim je to velevala vest ter sploh svečano protestujejo proti temu, da se mestni svet meša v njih odnošaje do škofa; sicer pa naglašajo že v uvodu svojo italijansko narodnost. — Podobno izjavo oddalo je petero v občinski službi stoječih katehetov. Župan je nato objavil, da izmed 13 v obč. službi stoječih katehetov petorica ni podpisala adrese udanosti. To objavo vsprejela je galerija z glasnimi „Bene“-klici. — Svetovalec Spadoni izjavil je na to, da ostane na prejšnjem svojem stališču, da pa se mu ta protest vidi tako, kakor da se duhovni na pol in pol umikajo. Govornik je naglasil o zaključku svojega govora, da so on in žnjim vse meščanstvo tembolj hvaležni na tej izjavi „italijanskih“ duhovnikov, kolikor nepovoljnejša bode ta izjava drugim duhovnikom. (Oglejmo si sedaj nekoliko bližje imena dotičnih „italijanskih“ duhovnikov, ki so podpisali ta „protest“, posebno naglašujé svojo „italijansko“ narodnost. Med omenjenimi 18 „italijanskimi“ duhovniki, nosi osmerica pristna slovanska, seveda po italijanski popačena imena. Evo teh 8 „Italijanov“: Don Luxich (Lukšič), Prettner (Pretnar), Pacor (Pahor), Flego, Janossevich (Janoševič), Ulcigrai (Ulčigraj), Valensitz (Valenšič) in Jurizza (Jurica). To so „pristni“ Italijani! Le škoda, da so „Il Piccolo“ & Co. nekoliko dnij poprej prištevali nekatere izmed njih -- slovanskim „agitatorjem“! Uredn.)

Zatem prestopil je zbor k točkam dnevnega reda. Poročevalec dr. Spadoni poročal je v imenu šolskega odseka jedno celo uro o šoli družbe „Lega nazionale“ v Sv. Križu, toda to poročilo ni bilo drugo, nego dolgo vrsta napodov na c. kr. okrajnega šolskega nadzornika za ljudske šole na deželi. To „poročilo“ ojstro kritikuje službeno postopanje omenjenega c. kr. nadzornika očitajoč mu strankarstvo (!) v prid Slovencem. Očita se mu, da so morali vsled njegove ovadbe izstopiti otroci slovenske narodnosti iz „Legine“ šole, (češ da to ni utemeljeno v zakonih) da pa isti c. kr. nadzonik strankarsko ščiti zavode družbe sv. Cirila in Metoda, da je jako nasproten italijanskemu pouku, da nima pedagogiškega čustva, da zlorablja svojo službo, da je politišk strankar, da se nepravilno obnaša proti oblastim itd. itd. Konečno predlaga: Slavni mestni svet naj naroči mestni delegaciji, da ista predloži v imenu mestnega sveta naučnemu ministerstvu toplo prošnjo, da isto omenjenega c. kr. šolskega nadzornika nadomesti čim prej s kojo drugo osebo. (Ta predlog so burno odobravali svetovalci, galerija pa je priredila poročevalcu demonstrativno ovacijo. Seveda so vsprejeli predlog soglasno. Torej so tudi „konservativci“ glasovali proti vladnemu organu. Op. ur.)

Ostale točke dnevnega reda nas ne zanimajo. Omenjamo le, da je zbor dovolil 2000 gld. dodatnega kredita k naslovu „Javno dobrotvorstvo“ (za nabavo 100 novih postelj v mestni bolnišnici).

Po javni seji bila je tajna; v isti imenovali so nekatere mestne uradnike.

Časnikarsko lopovstvo. Povedali smo bili tudi mi, kako je ultra-nemški „Grazer Tagblatt“ nedavno poročal o dogodkih, ki so doveli do razpuščenja deželnega zbora istrskega. Našim čitateljem je dobro znano, kakó je prišlo do eklata in zato ne treba še jedenkrat pripovedovati, kako je italijanska večina se svojimi izgredi prisilila vlado, da je najprej zaključila zasedanje in potem razpustila deželni zbor. Omenjeni graški list pa je jednostavno postavil na glavo vsa ta notoriška, od vseukupne javnosti pripoznana in od nobene strani oporekana dejstva. Povedal je namreč, da je slovanska večina deželnega zbora istrskega uprizorila gnusno demonstracijo in slednjič izbežala iz dvorane; kako da je slovanska večina protestovala proti temu, da bi deželni glavar poleg slovenskega govoril tudi italijanski, ker ista noče privoliti najprimitevnejše jednakopravnosti ital. manjšini i. t. d. Tedaj se nismo prav čisto nič jezili radi teh budalosti, ampak smejali smo se, smejali prav od srca, zabeleživši to bujno blamažo graškega lista na račun slavnoznane ignorancije in nevednosti nemških časnikarjev, kolikor se dostaje odnošajev v naših južnih pokrajinah.

Kaj pa naj rečemo sedaj, ako isti, „Tagblatt“ pogreva iste budalosti; ako čitamo na uvodnem mestu tega lista: Deželni glavar je hotel govoriti italijanski in slovenski, ali že med italijanskim govorom nastal je silen ropot, ki je končal s tem, da so se slovanski poslanci oddaljili med italijanskim govorom in se od takrat niso več udeleževali deželnozborskih sej, vendar da tolmačijo oficijozi, da so Italijani pretrgali italijanski na-

---

steča same sreče, je stiskala k svojim prsam ustajajočega otročiča, male ročice so se krepko oklenile njenega vratu, s svojo kodrasto glavico se je otročiček krepko stiskal k njenemu ramenu, a besede: „mama moja!“ katere je pevaje ponavljal z nepritvorjeno nežnostjo, skrivaje se na njenih prsih odkrile so mi na mah cel svet ljubezni, pred katero je vse, kar sem kedaj prestala in čutila, postalo nakrat neskončno mučno.

„Ne, nikogar ne ljubim!“ sem vzkliknila v grozi. „V vsaki besedi ljubezni je za-me — prestano trpljenje. Želim pozabiti vse, želim umreti . . . Spi tudi ti večno spanje, ne verjami moji ljubezni, dasi sem ti jo tolikokrat prisegala! Ljubijo samo mali otročiči in matere, a ne mi, ki hrepenimo po kaki sreči, katere ni . . .“

Za trenutek oživelo obličje mrtveca je kakor otrpnelo s svojim smehljajem na ustih, kateri se je vedno bolj spreminjal v zasmeh . . . Očij pa nisem mogla obrniti od njega. Ono se je počasi spreminjalo in trohnelo . . .

V grozi hotela sem kričati, a glasu ni bilo od mene, hotela bežati, a bila sem kakor prikovana na mestu . . .

V daljavi je zapel jedva slišno petelin . . . S strašnim krohotom in zvonjenjem se je zaprla mogila in nastala je tema . . .

In zbudila sem se . . . zbudila, čuteč strašen hlad, — je bil to ohranjen utis bližnjih mrtvecev ali hlad lastnega srca, katero se še v spanji ni potolažilo, ker je bilo življenje preživljeno zaman — brez otročjega laskanja, brez otročje ljubezni, koje potreba je v srci toliko žensk silnejši od strasti, silnejši od vsakega razžaljenja, silnejši od vsakega drugega čuvstva . . .

Д—й.

govor, da jim le ni bilo treba poslušati slovenskega jezika.

In kaj naj rečemo, ako čitamo na drugem mestu, „da so Hrvatje in Slovenci dali duška svoji národni objestnosti s tem, da so zabranili nagovor dež. glavarja v obeh deželnih jezikih, torej tudi v italijanskem?“

Kaj naj rečemo, ali naj se še smejemo? Ne, ne moremo se smejati, kajti ako sedaj, ko so vladna glasila in tudi vsi drugi listi — ne vzvzemši nemških — pripoznali, da je italijanska večina provzročila škandal, ker ni hotela slušati italijanskega nagovora vladnega zastopnika — in ne deželnega glavarja —, ko je torej ista večina drzno kršila zakone najjednostavnejše uljudnosti in spoštovanja do države, v kateri uživa dobrote — ako sedaj še isti list nesramnim čelom pretvarja resnico?! Tu nimamo več pred seboj nemške ignorancije in nevednosti, ampak imamo tu zlobnost v najodurnejši obliki: imamo pred sabo pravo časnikarsko lopovstvo! Žalostno je, prežalostno, da je izvestno časopisje palo tako nizko, da se ne sramuje takih sredstev, da le more slepiti nepoučeno javnost ter hujskati isto proti onim, ki trpe — krivico. Mi gotovo ne štejemo v Bog ve kak greh, ako se časopisi, kakor se pravi, včasih „vrežejo“ v svojih polemikah, ali takó, kakor se je pregrešil omenjeni graški list, ne sme postopati novinstvo niti proti svojim političkim nasprotnikom, ako ima le iskrico čuta v sebi za svojo lastno dostojnost. Tudi zvijača v polemiki mora imeti svoje meje.

Pfui!

Predpustni veselici. Opozorjamo še enkrat na veliki ples „Trž. podp. in bralnega društva“, ki bode nocoj v redutni dvorani Politeama Rossetti in na plesni venček „Tržaškega Sokola“, ki bode jutri zvečer v društveni telovadnici.

Pevsko društvo „Velesila“ v Škednji vabi na veselico s plesom, katera bode dne 2. februvarja 1895. Razpored: 1. Jenko: „Naprej“, igra godba. 2. Rašan: „Himna Velesile“, poje zbor. 3. Rašan: „Napried“, „Sušačka koračnica“, udara tamburaški zbor „Tržaškega Sokola“. 4. J. Pagliaruzzi: „Stara mati“, deklamuje g.ična Vekoslava Godina Skuta. 5. J, Pagliaruzzi: „Venec hrv. narodnih pesmi“. udara tamburaški zbor. 6. Hrab. Volarič: „Zvečer“, peterospev z bariton solo. 7. Hrab. Volarič: „Sretan imendan“, udara tamburaški zbor. 8. N. N.: „Damon Meliti“, mešan zbor, izvaja pevski zbor. 9. N. N.: „Voršatov karišik“, izvaja tamburaški zbor. 10. J. Alešovec: „Visoki C.“, vesela igra v jednem dejanji. 11. „Ples“. Vstopnina k veselici za osebo 30 nvč., k plesu za osebo 40 nvč. Sedeži pri veselici za osebo 10 nvč. Začetek točno ob 6. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi društveni

ODBOR.

Vabilo na veselico, katero priredi Čitalnica II. Bistriška-Trnovska dne 4. februvarja 1895. v prostorih Jelovškove gostilne v II. Bistrici. Vspored: 1. Gledališčna predstva. 2. Šaljiv prizor. 3. Ples. Začetek ob ½8. uri zvečer. Ustopnine po 1 gld. za osebo 1 gld. 50 kr. za obitelj. K obilni udeležbi najuljudneje vabi ODBOR.

Pogrebno društvo „Arimatej“ v Barkovljah naznanja, da bode imelo v nedeljo 3. februvarja ob 1½ uri popoludne, svoj letni občni zbor. ODBOR.

Rojansko posojilno in konsumno društvo (vpisana zadruga z omejenim poroštvom) v Rojanu pri Trstu, vabi na VI. redni občni zbor, ki bode v nedeljo dne 3. februvarja 1895. ob 10. uri predpoludne v društvenih prostorih v Rojanu. Vspored: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Nagovor načelnika, 3. Poročilo tajnikovo. 4. Odobravanje računskih sporočil in bilance. 5. Poročilo nadzorništva in predlog dati prestojništvu obsolutorij za poslovanje v minolem prometnem letu. 6. Prenaredba zadružnih pravil. 7. Določitev nagrad upraviteljem in njihovih službenih položnin. 8. Razdelitev čistega dobička in zalaganje reservnepa zaklada. 9. Načelna vodila o nalaganju razpoložne gotovine: a.) pegovor o nakupu lastnih prostorov; b.) pogovor o zadružnej krčmi. 10. Samostojni predlogi v smislu §. 69. j) zadružnih pravil. 11. Volitve: a) načelnika predstojništvu; b) druzih članov predstojništva, nadzorništva in razsodišča ter njih namestnikom.

Dragi zadružniki in zadružnice! Podpisano predstojništvo Vas uljudno vabi, da se gotovo udeležite tega zborovanja, temboij. ker se za veljavnost sklepa pod 6. po §. 39. d) zahteva dvetretjinska večina udov. Kdor se osebno ne more udeležiti zborovanja, naj blagovoljno kakšnega drugega zadružnika v to pooblasti. Oddajanje glasovnic se začne ob 9. uri predpoludne pred posebno v to določeno komisijo. Letos je predstojništvo, nadzorništvo in razsodišče celoma na novo voliti.

Važnost naše prve konsumne zadruge v Trstu je velika, radi česar upa podpisano od Vas, da se tesnejše oklenete te narodne postojanke ob obalih Jadranskega morja ter jej privedete še mnogih udov. Naj bi v Trstu ne bilo slovenske družine, katera bi ne bila od tega narodnega podjetja, ki vsikdar skrbi za gmotni in duševni blagor svojih zadružnikov.

V Rojanu, dne 30. jan. 1895.

Zadružno predstojništvo.

Vreme. Poslednje dnij pojavila se je zima z vso brezobzirnostjo. Burja je brila in tulila, da je bila strahota, v tem je naletaval sneg, ter kmalo zagrnil ulice mesta. Toplota padla je celó do 3. stopinje pod ničlo, to je za Trst že izreden mraz. Včeraj dopoludne pa se je obrnilo na bolje; burja je polegla in pokazalo se je solnce, katero nam bržkone v kratkem pretvori tanko snežno odejo v gnjusno — blato.

Burja je prevrnila več oseb, toda na vso srečo se nobena ni poškodovala izdatno. Morje bilo je takó razburjeno, da je bila groza pogledati je. Kdo bi mogel vedeti že danes, koliko nesreč se je dogodilo na morju. Ubogi mornarji, ki se v takem vremenu morajo boriti z ljutim valovjem!

Velika nesreča na morju. O potopu parnika „Elbe“, o katerem smo sporočili na kratko v poslednjih številkah, doznajemo tele podrobnosti: Nesrečo provzročil je angleški parnik „Crathie“, ki je bil na potu iz Rotterdama v Aberdecu (Škotska). „Crathie“ je majhen parnik (470 tonelat) ter služi v dovažanje oglja. „Crathie“ zadel je v „Elbe“ kakih 47 pomorskih milj oddaljeno od Hooga (mesto na zapadni obali Šlezvika). Nesreča dogodila se je ob 4. uri zjutraj, ko so še na „Elbi“ trdno spali. Sunek bil je strašansk; „Elbe“ je vdobila veliko, zevajočo poklino, skozi katero je udrla voda; po 20 minutah pogreznila sa je „Elbe“. Izmed popotovalcev I. razreda mogel se je rešiti le jeden sam, izmed onih II. razreda le petorica. Na parniku bila je po sunku grozna zmešnjava; vse je naskočilo na čolniče in vsled tega potopil se je takoj prvi čolnič. Izmed dotičnih oseb rešili so le neko žensko, vse druge so se potopile. Drugi čolnič gonil je veter dolgo časa križem morja; po naključju zapazili so nesrečnike ljudje na neki ribiški ladiji in jih rešili. Na „Elbi“ bilo je 240 popotnikov in 160 mornarjev, torej 400 oseb; kolikor je znano do sedaj, rešilo se je le neznatno številce. Popotniki na „Elbi“ bili so večinom Nemci, toda med njimi bili so tudi razni izseljenci iz Avstro-Ogerske.

Udom „Matice Slovanske“ na znanje. Za mestne ude se dobivajo knjige pri g. Dr. K. Glaserju na gimnaziji, pri g učitelju Grmek-u pri St. Ivanu in pri g. Drag Martelanc-u v Barkovljah. Pri tej priliki se nabira tudi udnina za prihodnje leto.

„Slovanski Svet“, 5. št. od 1. februv., ima naslednjo vsebino: O taktiki k volilni reformi. — Naše posvetno razumništvo in akademiška mladež. — Pesen o Veščem Olégu. (Iz Puškina slov. prevod). — U predvečerje (hrv. pes.) — „Иде тајна“ (srska pes.) — Književno pismo. (Илиријанъ). — Aleksander Sergejevič Gribojedov. — Ruske drobtinice. — Ogled po slovanskem svetu. — Književnost.

Koledar. Danes (2.): Darovanje Gospodovo (Svečnica). — Jutri (3): IV. nedelja po razglašenju Gospodovem. Blaž, škof. — V ponedeljek (4.): Andrej Kor., škof; Veronika. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 7. uri 29 min., zatoni ob 5. uri 2 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj — 3·3, ob 2 pop. + 6·5 stop. C.

Policijsko. 17letni pekovski vajenec Josip S., službujoč pri g. Črnicu, pobegnil je včeraj iz službe, poneverivši znesek 10 gld. 50 nvč. katere je podignil za razprodani kruh. Gospodar ovadil je to poneverjenje policiji. Po noči na včeraj ulomili so neznani tatovi v lôpo na kampanji št. 169 na Kjadinu ter ukradli kmetu Andr. Kačiču 2 bakrena kotla in dve koži, vse skupaj vredno okolo 5 gld. — 26letno hišino Jerico F. iz Radovljice zaprli so, ker je na sumu, da je ukradla svojemu gospodarju razne predmete, vredne okolo 6 goldinarjev.

Najnovejše vesti.

Peterburg 31. Danes sem položili v grobišči Sergijevega samostana k počitku truplo pokojnega ministra Giersa. Obredu so prisustvovali svojci pokojnika, ministerijalni uradniki, knez Gorčakov in člani japonskega odposlanstva.

Rotterdam 1. Poveljnik angleškega parnika „Croathie“ poroča: Neizogibno je bilo, da sta trčila oba parnika drug drugega. „Elbe“ je po nesreči navidezno plula dalje, in je torej mislil poveljnik, da ni poškodovana. —

Cheffoo 1. *Japonci so vzeli Vei-Hai-Vei* po dvadnevnem boju. Kitajcev je padlo 2000. Vsi evropski rezidenti so srečno všli iz Wei-Hai-Veia.

Književnost.

Odnošaji u Primorju kod razprave privrmenoga proračuna za prva tri mjeseca godine 1895. u carevinskom vieću dne 14. i 15. decembra 1894. — Nakladom „Naše Sloge“. Tiskara Dolenc u Trstu, St. 60 v veliki VIII°. — Kakor kaže že naslov, karakterizuje ta brošura današnje odnošaje na Primorskem, kakor so jih opisali v svojih govorih v državnem zboru poslanci Spinčić, dr. Laginja, Biankini, Klun in celó Menger. Iz nasprotne strani pa riše brošura govore, namreč dra. Rizzija, Bartolija in Burgstallerja (izpravek) ter stvarno iz govorov ministrov Bacquehema in Schöborna. — Kdor se zanima za žalestne odnošaje Slovanov na Primorskem, ter ni pazno zasledoval razprav na državnem zboru, temu toplo priporočamo to brošurico. Ista se dobiva pri uredništvu „Naše Sloge“ (Trst, Via Farneto 14, II. nadstropje).

* * *

„Slovanska knjižnica“ bo izhala odslej le vsak mesec enkrat, ali v obsežnih snopičih, povprečno po 6 tiskanih pol. Naročniki jih dobé po 15 kr., kar je povsem dosedanja cena, kajti dosedanji snopiči po 4 pole so veljali po 10 kr.; drugače se bodo prodajali po 18 kr., kar zopet odgovarja dosedanji knjižarski ceni 12 kr. za 4 pole. — Doslej je izšlo 34 snopičev, za katere je v kratkem času obogatela slovenska književnost. Toliko leposlovnega berila še nismo dobili Slovenci v takó kratkem času. V Trstu jih prodaja tobakarna Lavrenčič, poleg kavarne Universo na trgu velike vojašnice.

* * *

„Koledar“ za goriško nadškofijo je izdala „Goriška tiskarna“ A. Gabršček; izdelal ga je znan cerkven dostojanstvenik. Ta koledar se precej loči od drugih koledarjev, ker kaže, kateri god se v resnici vsak dan obhaja v cerkvi. Natančno so ločeni prazniki po svoji veljavi, zlasti pa so dobro označeni posti in vzdržki. Tudi dobi tam vsakdo pojasnila o cerkvenem letu, o raznih cerkvenih dobah in drugih določilih. Cena 25 kr. s pošto vred.

* * *

„Kažipot“. Ista tiskarna nam naznanja, da bo ta koristna knjiga dogotovljena še le koncem februvarja, ker zdaj je največ sprememb. Letos bo še veliko bolj natančen nego lani. Tudi se razširi na sosednje okraje na Kranjskem. Cena 1 gl. 20 kr.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.55—6·56 Pšenica za jesen 1895 6·39 do 6.92 Ores za spomlad 6.— 6.01. Rž nova 5 51—5·53. Koruza nova za maj-juni 6·26 6 27.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6·55—6·60, od 79 kil. f. 6·60—6·65, od 80 kil. f. 6·65—6·70, od 81 kil. f. 6·70—6·75 od 82 kil. for 6·75—6.80.

Ječmen 6·30—8·15; proso 6·20—6·80.

Pšenica: Slabe ponudbe, povpraševanje omejeno prodaja 7.000 mt. stot. trg jako mlačen Vreme: oblačno.

Praga. Nerafinirani sladkor za februar f. 12.32 marc 12.35, maj 12·50. Nova kampanja f. 12·90.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 28.25—29 Febr. Avg. f. 29.50 —.— Concassé za februar-marc 29.50 —·—, Četvorni za febr. 30·75. V glavah (sladk) za februvar 30·25

Havre. Kava Santos good average za februvar 96.75, za juni 95·75.

Hamburg. Santos good average za marc 78.25 maj 77.—, september 76·75.

Dunajska borza 1. februvarja 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.65	100 75
„ „ v srebru	100 75	100·85
Avstrijska renta v zlatu	125·50	125·60
„ „ v kronah	99·20	99·25
Kreditne akcije	414 80	414·25
London 10 Lst.	124.10	124·25
Napoleoni	9·86	9·86
100 mark	60·75	60.75
100 italj. lir	46·45	46 45

Tržne cene.

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

Domači pridelki.

		Cena od for.	do for.
Fižol: Koks	100 K.	13.25	13,50
Mandoloni	„	10.75	11.—
svetlorudeči	„	10.—	10.25
temnorudeči	„	—.—	—.—
kanarček	„	—.—	—.—
bohinjski	„	10.75	11.—
beli veliki	„	12.—	12 25
„ mali	„	10.25	10.50
zeleni, dolgi	„	10 50	10.75
„ okrogli	„	—.—	—.—
mešani hrvatski	„	7.50	—.—
„ štajerski	„	8.—	—.—
Maslo fino štajersko	„	92 —	96.—
Ječmen št. 10	„	9.50	9.75
„ 9	„	10.—	10.25
„ 8	„	11.—	11.25
Zelje kranjsko	„	6.75	7.—
Repa „	„	6.—	—.—
Krompir, štajerski	„	3.90	4.10
Proso kranjsko	„	8.75	—.—
Leča kranjska	„	9.—	—.—
Speh ogerski	„	49.—	50.
Mast ogerska	„	52.—	54.—
Kava Mocca	„	190.	192.—
Ceylon Plant. fina	„	182.—	184.—
„ Perl	„	189.—	191.—
Java Malang	„	—.—	—.—
Portoricco	„	—.—	—.—
Guatemala	„	157.—	158.—
San Domingo	„	156.—	158.—
Malabar Plant.	„	172.	174·—
„ native.	„	—.—	—.—
Laguayra Plant.	„	170.—	172.—
„ native.	„	—.—	—.—
Santos najfiniji	„	152.—	154.—
„ srednje fini	„	148.—	145.
„ srednji	„	145.	146.—
„ ordinar	„	131.—	133 —
Rio oprani	„	—.	— —
„ najfiniji	„	150.—	152.—
„ srednji	„	144.—	145.—
Sladkor Centrifugal I. vrste	100 K.	28.75	29.—
Concassé	„	29.75	30.—
v glavah	„	31.25	32. —
razkosani	„	30.75	31.—
Riž italijanski fini	100 K.	19.—	19.50
„ srednji	„	18.25	18.75
Japan fini AAA	„	16.50	—.—
„ srednji	„	15.25	—.—
Rangoon extra	„	13.—	—.—
I.	„	12.50	—.—
II.	„	9.—	—.—
Petrolej ruski v sodih	„	18.25	—·—
v zabojih od 29 kil	„	5.80	—.—
Olje italijansko najfinejši	100 K.	64.—	66.
„ srednjefino	„	55.—	57.
bombažno, amerik.	„	34.—	37.—
dalmatinsko	„	32 —	34 —
Limoni Mesinski	zaboj	4.—	5.—
Pomaranče „	„	4.—	5.—
Mandeljni Dalmatinski	100 K.	64 —	65.—
„ Bari	„	70.—	72 —
Finjoli	„	— —	—.—
Šišči Dalmatinski	„	—.—	—.—
„ Pulješki	„	8.25	8.75
Lukve Pulješke	„	12.50	13.—
„ Grške v vencih	„	15.50	16.—
Kostanje	„	30.—	40.—
Vamperli	„	26 —	27.—
Oblube	„	28.—	34.—
Polenovke srednje velikosti	„	38.—	39.—
„ velike	nove „	— —	—.—
„ male	„	—.—	—.—
Slaniki v velikih sodih	„	12.50	—.—
„ v ¼ „	„	4 50	—.—

Istarska posujilnica u Puli.

Oglas.

Pozivlju se zadrugari na redovitu **glavnu skupščinu**, koja će biti dne **17. februara 1895. u 3 sata poslje podne prostorijah društva „Čitaonice“ u Puli.**

Dnevni red:

1. Izvješće i razprava obračuna g. 1894.
2. Izbor starešinstva nadzornog odbora i društvenog suda.
3. Odluka o predlozih:
   a) da se cieli čisti dobitak položi (prihrani) rezervnemu fondu, koji služi izključivo za pokriće gubitka, ako bi ga bilo;
   b) da se starešinstvo ovlasti, da prema priliki i shodnosti ustanovi podružnice (filiale) u raznih krajevih Istre, u prvom redu u Buzetu, Pazinu i Voloskom i da članovom, koji bi pristupili putem tih podružnica, ako ne dobiju odmah većeg zajma, dozvoli uplatu zadružnog diela na obroke do konca dotične godine.

Alojz Suppanz, urar, Corso številka 39 v Trstu sprejema vsakovrstna, v njegovo stroko spadajoča naročila. — Govori slovenski.

Bratje Ribarić, izdelovatelji ogija v sv. Petru, priporočajo svoje zaloge v Trstu: *Via Pondares st. 1, Piazza della Valle 2, via Madonnina 2, Piazzetta Cordaiuoli 2*, z uvedom tudi *v ulici Torrente* po **najnižjih cenah.** Ogije I. kakovosti karbonina, kok, drva na metre itd. Naročbe se sprejmejo tudi z dopisnico

Lepa hiša

z tremi nadstropji, pol ure oddaljena od Trsta, ob cesti na Prosek, prav pripravljena za prodajalnico ali gostilno, je na prodaj. — Natančneje se poizvé

v Kavarni Commercio pri Jos. Vodopivcu.

Dobroznana gostilna

ANTONA VODOPIVCA

(po domače „pri Prvačkovcu")

v Trstu,

ulica Solitario št. 12

toči kolikor v gostilni, tolikor pri veselicah v sokolski telovadnici, **vedno le pristna vipavska, Prvačka in kraška bela in črna vina.** — **Sladki riesling** v steklenicah, in **modro frankinjo**, vsaka steklenica drži 1 liter in velja 60 nově. — Postrežba je poštena, cena zmerna. Kuhinja je preskrbljena s tečnimi, toplimi in mrzlimi jedili.

Priporoča se rojakom v Trstu in z dežele.

Toči vino tudi družinam 4 nvč. ceneje, ako se odvzame najmanj 6 litrov.

Kwizdna protinova tekočina

Mnogo let preskušeno, bolesti utešujoče domače sredstvo. Krepčajoče drgn nje pred in po daljših vožnjah. Cena 1/1 steklenice 1 gl. a. v., 1/2 steklenice 60 kr. a. v.

Glavna zaloga:

Okr. lekarna v Korneuburgu pri Dunaju,

G. I. Dobiva se v vseh lekarnah.

Paziti je na varstveno znamko, zahteva naj se izrečno

Kwizdna protinova tekočina.

Assicurazioni generali

v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: **na zavarovanje proti požaru** — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in reserva dne 31. decembra 1891.	f	54,990 003·37
Premije za poterjati v naslednjih letih	f.	29,399 787·60
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1893	f.	162,807.927·73
Plačana povračila:		
a) v letu 1893	f.	9.302 328·93
b) od začetka društva do 31. decembra 1893	f.	362,401.706·51

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodvanj, tarife in pogoje za zavorovanja in sploh vsa natančneja pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 lastnej hiši. 12—12

LA FILIALE

della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in conto corrente abbuonando l' interesse annuo

per **banconote** 3 % con preavviso di 5 giorni
3½ % „ „ 12 „
3¼ „ a 4 mesi fisso
3½ „ „ 8 „ „

per **Napoleoni** 2 % con preavviso di 20 giorni
2½ „ „ „ „ 40 „
2¾ „ „ „ „ 3 mesi
3 „ „ „ „ 6 „

Il nuovo tasso d' interesse principierà a decorrere sulle lettere di versamento in circolazione a datare dal 3 Marzo rispettivamente dal 10 Marzo a secondo del relativo preavviso.

b) **In banco giro** abbuonando il 2¾ % interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a fior. 20.000 — a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. Conferma versamenti in apposito libretto.

c) **Conteggia** per tutti i versamenti fatti in qualsiasi ora d' ufficio *la valuta del medesimo giorno.*

Assume pei propri correntisti *l' incasso dei conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altri principali città; rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d' ogni spesa per essi.**

d) **S' incarica dall'acquisto e della vendita** *di effetti publici, valute e divise nonchè del incasso d' assegni, cambiali e coupons, verso modica provvigione.*

d) **Procura la bolatura di valori Esteri con la massima soll ctudine e a condizione modicissime.**

e) **Vende** le lettere di pegno 4½ % e obligazioni comunali 4 % con 5 % di premio della Banca Commerciale Ungherese di Pest. Le lettere di pegno 4 % della Banca Ipotecaria Ungherese, nonchè le Obbligazioni comunali 4½ % della stessa banca. Le Lettere di Pegno 4½ % esenti da imposta della Banca Provinciale Ipotecaria della Croazia e Slavonia in Zagabria.

La **Filiale** della **Banca Union** accetta in custodia verso una tenuissima tassa effetti di qualsiasi specie, procura l' incasso del coupons alla scadenza e a verifica dei titoli sorteggiati.

La Filiale della Banca Union Sezi ne merci Trieste s' incarica dell' acquistor delle vendita di merci in commisione, accoe da sovvenzioni sopra depositi merziauzie, oppure sopra polizze di carico.

Trieste, 26. Febbraio 1894. 1 12

Svetilke za vsakovrstno razsvetljavo

CENIKI IN NARISI NA ZAHTEV

BREZPLAČNO in POSTNINE PROSTO

R. Ditmar, Trst

Piazza Ponterosso 6.

Podpisani je kupil **„en block"** od stečajne mase trgovino

M. MILIC

na voglu Piazza Gadola in Via Nuova 27.

ter naznanja p. n. občinstvu, da dočim je storil potrebno preskrbeti trgovino z novim blagom, prodaja dosedanje blago po

najnižji razprodajalni ceni.

Priporočajoč se slav. slovenskemu občinstvu za mnogobrojno obiskovanje, beleži

Josip Rebech.

Monopol-Marka

Tinct. chinae nervotica comp.

Prof. dra. Liebera živce okrepčujoči

ELIKSIR.

Jedino **pravi** s varstveno znamko **križ** in **sidro**.

Pripravljen po predpisu v **lekarni Max Fanta v Pragu.** Ta priprava je že več let znana kakor izvrstno živce okrepčujoče sredstvo. Steklenica po gld. 1. 2 in 3·50. Dalje priporočajo se **želodčne kapljice sv. Jakoba** kot večkrat izkušeno domače sredstvo. Steklenica 60 nč. in 1 gld. 20 nč. Dobiva se v lekarnah. Glavna zaloga: **Lekarna Seravallo v Trstu**; dalje: **lekarna Zanetti v Trstu**; stara c. kr. vojaška lekarna na Dunaju, Stefansplatz, kakor tudi v drugih lekarnah.

Jakob Klemenc

trgovec z manifakturnim blagom

v Trstu, Via S. Antonio št. 1

priporoča svojo zalogo sokolskih potrebščin po naslednjih cenah:

Volneno Sokolsko blago	un. f.	3.60
Olipsanje (garnitura)	po „	2.—
Pas iz kože z monogramom	„ „	2.—
Čepica	„ „	1.50
Pero Sokolsko	„ „	—.40
Monogram s kordo	po f.	—.15
Srajca rudeča	„ „	2.—
Gumbe rudeče, male, (kosčene)	„ „	—.05
Gumbe rudeče, velike, (kosčene)	„ „	—.08
Zavratnik	„ „	—.20

Zapestnika (par)	po for.	—.25
Pas v barvah za telovadbo	„	—.60
Hlače (tricots)	„	3.30
Jopice telovadne za otroke	33—45	nvč.
„ „ za odrašene	50 65	„

Obleka Sokolska kompletna f. 23.—

Riunione Adriatica di Sicurtà

24-2 **v Trstu.**

Zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in na morju, proti toči na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnica in reserva društva dne 31. decembra 1892

Glavnica društva	gld.	4,000.000·—
Premijna reserva zavarovanja na življenje	„	13,326 346·98
Premijna reserva zavarovanja proti ognju		1,632.248 22
Premijna reserva zavarovanja blaga pri prevažanju	„	49.465.07
Reserva na razpolaganje	„	500.000·—
Reserva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A)	„	333.822.42
Reserva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B)	„	243.331 83
Rezerva specijalnih dobiškov zavarovanja na življenje	„	500.000·—
Občna reserva dobiškov	„	1,187.164.86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši).

Javna zahvala.

Podpisani izrekam v svojem in v imenu svoje družine najiskrenejšo zahvalo vsem onim, kateri so o priliki smrti nepozabne mi soproge

MARIJE

na katerikoli način izrazili svoje sočutje do nas tugujočih. Posebna dolžnost pa mi je zahvaliti se vsem darovateljem prekrasnih vencev, gg. pevcem „Slovanskega pevskega društva" na prekrasni žalostinki, gg. nosilcem vencev in slednjič veleč. svečeniku gospodu **Fr. Sili** na toliki dobrohotnosti. Bog plati!

V Trstu, dne 1. februvarja 1895.

Julij Mikota.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža

v Ljubljani

priporoča:

ZA ŽELODEC:

Marijicelske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odrajalne ali čistilne krogljice čistijo želodec pri zabasanji, skaženem želodci. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali *prsni sirop* za odraščene in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlji. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganje bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta našteta in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

Krojačnica za možke,

spojena z izdelovanjem perila

za **možke in ženske**

A. ŠČUKA

Via Farneto TRST, št. 34, I nadst.

priporoča se za vsakovrstna dela krojaške obrti za možke obleke, kakor tudi za izdelovanje perila za možke in ženske

Delo izvrši natančno po meri in cenó.

Teodor Slabanja

srebar V GORICI (Görz) ulica Morelli 17

se priporoča preč. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: **monštranc, kelihov, itd. itd.** po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ogn ju posrebrim in pozlatim.

Da si zamorajo tudi menj premožne cerkve omisliti razne cerkveno stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavili.

Ilustrovani cenik franko.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine franko! 2—24

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod

„RED STEARN LINIE" iz **Antverpena**

direktno v

New Jork & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50—1

„Red Star Linie"

na **Dunaju**, IV Weyringergasse 17

ali pri

Josip-u Strasser-u

Stadt-Bureau & commercieler Correspondent der k. k. Oesterr. Staatsbahnen in **Innsbruck.**

„Tržaška posojilnica in hranilnica"

(registrovana zadruga z omejenim poroštvom)

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

Daje posojila na menjice in intabulacije proti 6 % obrestim, na zastavo srečk in vrednostih papirjev pa proti 5½ % obrestim. Od hranilnih ulog plačuje po 4 % obresti.

Uradni dnevi so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoludne in od 3. do 5. popoludne, sevoda izvzemši nedelje in praznike. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure dopoludne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoludne. Glavni deleži veljajo po 200 kron Zadružni deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gld. ter znaša vsaki delež 10 gld. 126—

Nič več kašlja!

Balzamski petoralski prah

ozdravi vsak kašelj, pluči in bronhijalni katar, dobiva se v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Ai due Mori" Trst, veliki trg.

Poštne pošiljatve izvršujejo se neutegoma.

Svetilke za vsakovrstno razsvetljavo

Ceniki in narisi na zahtev.

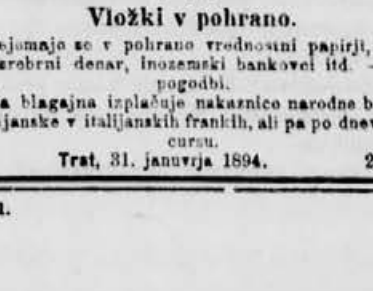

Brezplačno in poštnine prosto.

R DITMAR, TRST

Piazza Ponterosso 6.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na		V napoleonih za	
4-dnevni odkaz	2½ %	30-dnevni odkaz	2 %
8- „	3¼ %	3-mesečni „	2½ %
30- „	3 %	6- „ „	2¾ %

Za pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstr. velj., stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 4. februvarja, 8. februvarja in odnosno 2. marca t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 % na vsako svoto.
V napoleonih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Linc, Olomuc, Reichenberg, Sasz in Solnograd, — brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-22 pri odbitku 1 % provizije.

Predujmi.

Sprejemajo se vsakovrstna **vplačila** pod ugodnimi pogoji.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Vložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem cursu.

Trst, 31. januvrja 1894. 2—24

Lastnik politično društvo „Edinost". — Izdavatelj in odgovorni urednik: Julij Mikota. — Tiskarna Dolenc v Trstu.